Ενορίες και ιερείς Μεσσήνης πριν το 1900

Ιωάννου Μπουγά

Στις 19 Ιανουαρίου 2013 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα Ελευθερία το εξαίρετο άρθρο του Ηλία Μπιτσάνη με τίτλο: « *Το Λιμοχώρι βυζαντινός οικισμός στη Μεσσήνη*», στο οποίο γίνεται λόγος για ιερούς ναούς της πόλεως Μεσσήνης και ιδιαιτέρως για τον ναό του Αγίου Δημητρίου.

Συμβάλλοντας στην προσπάθεια χρονολόγησης των ενοριακών ναών της Μεσσήνης, αλλά και στην εν γένει εκκλησιαστική ιστορία της πόλεως, καταθέτω τα παρακάτω όπως προκύπτουν από την μέχρι τώρα έρευνα σε ανέκδοτα χειρόγραφα, της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας.

Κατά το έτος 1867 λειτουργούν στο Νησίον οι παρακάτω ενορίες με τους αντίστοιχους ενοριακούς ναούς και εφημερίους :

α) Η ενορία του αγίου Δημητρίου, η οποία αποτελείται από 380 οικογένειες και έχει 3 εφημερίους: τον Αθανάσιον Βλαχάκην 71 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1832, τον Κωνσταντίνον Πατρίκην 54 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1846, και τον Ανδρέα Μαυροειδή 52 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1849 .

β) Η ενορία του Τιμίου Προδρόμου με 360 οικογένειες και εφημερίους: τον Αναστάσιο Καραντσά 61 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1839 και τον Σπυρίδωνα Μπουραντίνο 59 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1857.

γ) Η ενορία των Τριών Ιεραρχών με 265 οικογένειες και εφημερίους τον Δημήτριο Ποδαρόπουλο 59 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1834 και τον Ιωάννη Λαουτάρη, 49 ετών, ο οποίος χειροτονήθηκε το 1861.

Στο με αριθμ. πρωτ. 1838/1-4-1861 έγγραφο του βιβλίου πρωτοκόλλου της Αρχιεπισκοπής Μεσσηνίας καταγράφεται περίληψη εγγράφου του Δημοδιδασκάλου Ιωάννου Λαουτάρη: « *δι’ αναφοράς του υποβάλλει προς ημάς αναφοράν των ενοριτών της ενορίας των Τριών Ιεραρχών Μεσσήνης δι’ ης αιτούνται να προχειρισθή ιερεύς*». Το έγγραφο διαβιβάστηκε στην Ιερά Σύνοδο, η οποία στις 16-4-1861 (αριθμ. Πρωτ. 1858) απαντά ότι πρέπει να συναφθεί συμβόλαιο ανάμεσα σ’ αυτόν και στους ενορίτες, και στις 31-5-1861 (αριθμ. πρωτ.)1887 η Σύνοδος ενέκρινε την χειροτονία.

Όλοι οι παραπάνω ιερείς κατάγονται από το Νησίον πλην του Ιωάννη Λαουτάρη ο οποίος κατάγεται από την νήσο Κέα.

Για την ενορία των Τριών Ιεραρχών Πρώτη αναφορά γίνεται στο Πρωτόκολλο εκδόσεως αδειών Γάμων της Αρχιεπισκοπής Μεσσηνίας όπου εμφαίνεται ως ναός τελέσεως γάμου ο ναός των Τριών Ιεραρχών στις 9-5-1853 , ο γάμος καταγραφεται ότι τελέσθηκε από τον ιερέα Γεώργιο.

Από τα χειρόγραφα γίνεται φανερό ότι ανωτέρω ναοί στην Μεσσήνη λειτουργούν ως ενοριακοί πρίν από το έτος το έτος 1853.

Επαρχία	Δήμος	Πόλις ή κωμόπολις ή χωρίον	Απόστασις απ' αλλήλων των χωρίων των αποτελούντων μίαν ενορίαν	Όνομα της ενορίας	Όνομα του Ναού	Αύξων αριθμός των εκάστου Ναού εφημερίων	Του εφημερ… Όνομα και επώνυμον	Πατρίς
Μεσσήνης	Παμίσου	Πόλις Νησίον		Πρόδρομος	Πρόδρομος	1	Αναστάσιος Νεραντζής	Νησίον
						2	+ Σπυρίδων Μωραΐτης	"
				Ταξιαρχών και	Ταξιαρχών Ιεραρχών	1	+ Δημήτριος Ποδαρόπουλος	Νησίον
						2	+ Ιωάννης Λαντζάρης	Κέα
				Άγιος Δημήτριος	Άγιος Δημήτριος	1	+ Αθανάσιος Βλαχάκης	Νησίον
						2	+ Κωνσταντίνος Πατρίκης	"
						3	+ Ανδρέας Μαυρονίδης	"
		Χωρίον Μαυρομμάτι		Μαυρομμάτι 71	Άγιος Γεώργιος	1	Δημήτριος Πετρογιάννης	Μαυρομμάτι
		Χωρίον Λυκόστραφον		Λυκόστραφον	Άγιοι [illegible]	1	[illegible]	